GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 104.

W Srodę Dnia 28 Grudnia 1808.

Z Wiednia d. 21. Grudnia.

J. C. K. Mość raczył C. K. Cześnika i niższey Austryi szlacheckich sądow Radcę, Piotra de Lago, przez wzgląd na iego dawne szlachectwo, tudzież położone przez iego przodkow i iego własne przez 43 lat tak w dyplomatycznym, iako i sądowym zawodzie w kraiu zasługi, wynieść nayłaskawiey z całem potomstwem do godności barona.

Nayiaśnieyszy Cesarz Jmć lubiący zawsze zwracać swoią uwagę na mężow, którzy przez swoią naukę przykładaią się do ukształcenia użytecznych członkow dla kraiu i kościoła, zaszczycił nayłaskawiey trudniącego się od lat 30 prowadzeniem i uczeniem młodzieży niższych i wyższych nauk, zasłużonego Rektora konwiktu, Prodyrektora liceum i gimnazium i Astronoma w Kresmünster, X. Tadeusza Derflingera, średnim medalem złotym zasługi, który mu iako pomnik łaski Monarchy d. 6 Grudnia w przytomności wszystkich nauczycielow oddany został.

W C. K. woysku zaszły co do osob następuiące odmiany:

A. Wyniesionemi na wyższy stopień zostali:

Vignoles, major i dowodzca 1go załogowego batalionu, na podpułkownika w tymże batalionie; Kotalek, major kiryssierow Alberta, na podpułkownika w tymże regimencie; Kirsch, major Kiryssierow Hohenzollera, na podpułkownika w dragonii Arcy Xcia Jana; Bion, major załogowey artyleryi i dystryktowy dowodzca w Karlstadt, na podpułkownika tamże; Zeidler, major i dyrektor rękodzielni broni, na podpułkownika tamże; Aichinger, major Neüstadtskiey Akademii, na podpułk. tamże; Moskop, major Czeskiego kordonu, na podpułkownika i dowodzcę tamże; Niemez, kapitan od 4go artyleryi regimentu, na majora i dystryktowego artyleryi i dowodzcę w Krakowie; Schäffer, kapitan od 1go artyleryi regimentu, na majora i posterunkowego dowodzcę w Essegg; Galleis, rotmistrz kiryssierow Alberta, na majora w tymże regimencie; Möller, rotmistrz kiryssierow Hohenzollera, na majora w tymże regimencie; Gudenau, rotmistrz kiryssierow Alberta, na majora nadliczbowego; H[illegible], rotmistrz przy wydziale remontow w Cze-

chac b, na majora tamże; Iturietta, kapitan kordonu Czeskiego, na majora tamże.

B. Odebrali inne przeznaczenie: Riesch, jenerał jazdy i dywizyyny dowodzca, iako jenerał dowodzący w Prezburgu; Güne, nadliczbowy pułkownik dragonii Arcy Xcia Jana, iako nadliczbowy pułkownik w głównym sztabie; Szent-Iwany, nadliczbowy major w regi. Vukassowicha, iako aktualny w regim. Alwinzego.

C. Przywrocony do służby został: Catinelli, pensyonowany i nadliczbowy major w regim. Reiskiego, iako aktualny w regim. Arcy Xcia Maxymilliana.

D. Otrzymali pensye: Kangeffer, podpułkownik w regim. Arcy Xcia Jana dragonii, z tytułem Pułkownika; Richter, podpułkownik od kordonu czeskiego, z tytułem pułkownika; Foltanek, major w regi. Beaulieu, z tytułem podpułkownika; Schauer; major przy wydziale remondow w Czechach; Trachberger, major w regim. Alwinzego; Raskowich, major w regim; Brodera; Tils, kapitan kordonu Czeskiego. Canzy, kapitan w regim. Bellegarda piechoty; Kirschner i Bradisch, rotmistrze w regim. Wirtemberga; wszyscy 4 z tytułami majorow.

E. Oddalili się z służby: Nothanb, podpułkownik kiryssierow Alberta, z zatrzymaniem swego stopnia; Fleischer, Levaseur de Meculty i Hermann, pensyonowani majorowie; Ceiner, podpułkownik i dowodzca Petawskiego domu inwalidow; Ledent, major i dowodzca posterunkowey artyleryi w Essek; Buglione, Fedor i Cramer de Klauspruck, pensyonowani majorowie.

Dzisieysza gazeta dworska donosi pod artykułem z Hiszpanii, co następuie:

Dziesiąty biuletyn woyska Francuzkiego w Hiszpanii zawiera, co następuie o tamteyszych działaniach:

Z Aranda de Duero d. 26 Listopada. — Ogólna siła Hiszpanow zdaie się z 180,000 ludzi składać. Woyska Galicyi i Estramadury pod dowodztwem Jenerałow Blacke, de la Romana i Galuzzo, wynoszące 80,000 ludzi, a istotnie 60,000 pod bronią maiące, są rozproszone i zniszczone. Woyska Andaluzyi, Walencyi, Nowey Kastylii i Arragonii, które pod Jenerałami Castannbios, Penas, i Palafox 80,000 ludzi pod bronią maią, w krotce spotka podobny los iak pierwsze. Marszałek Xżę Montebello odebrał rozkaz uderzenia na nie z przodu w 30,000 ludzi, gdy tym czasem zaskoczyli im z tyłu Marszałkowie Xiążęta Elchingen i Belluno. Pozostaie ieszcze rzekomo 60,000 ludzi, z których 40,000 ludzi pod bronią bydź może; z tych stoi 30,000 w Katolonii, a 10,000 w Madrycie i innych mieyscach. Nim posunięto się krokiem za Duero, postanowił Cesarz zniszczyć woyska środkowe i lewego skrzydła i podobnyż los przygotował prawemu skrzydłu pod Jenerałem Castannbios. Wielki ten zamysł musi iuż bydź do tey chwili uskuteczniony. Co się tycze korpusu w Katalonii, który składa się po części z woysk Walencyi, Murcyi i Grenady, będą te prowincye musiały swoie woyska cofnąć, ieżeli ieszcze pozwolą im okoliczności. Jenerał Duhesme, który z 15,000 ludzi, opatrzonemi na 6 miesięcy w żywność, zaymuie Barcelonę, zaręcza za utrzymanie ważney tey twierdzy.„ (Biuletyn ten potwierdza z resztą, iż na woyska Angielskie nigdzie nie natrafiono.

Jedenasty biuletyn woyska Francuzkiego w Hiszpanii. Z Aranda de Duero

d. 27 Listopada.

" Nayiaśnieyszy Cesarz rozkazał d. 19 Marszałkowi Xciu Montebello wyruszyć, stosownie do wydanych rozporządzeń, przeciw lewemu skrzydłu Hiszpanow. Xiążęta Montebello i Conegliano umowili się d. 20 w Lodosa względem wykonania rozkazow J. C. K. Mci. D. 21 udała się dywizya Jenerała Lagrange z brygadą lekkiey jazdy Jenerała Colbert i brygadą dragonii Jenerała Dijon z Logrono po prawem brzegu Ebro w drogę. W teyże chwili przeprawiły się 4 dywizye korpusu Xcia Conegliano przy Lodosa za rzekę Ebro. D. 22 rowno z świtem udały się Francuzkie woyska w drogę. Szły przeciw Calahora, gdzie dniem pierwey znaydowała się głowna kwatera Castannhios, lecz zastały to miasto opuszczone. Udały się potem do Alfaro, lecz i z tamtąd cofnął się nieprzyiaciel. D. 23 rowno z świtem, natrafił Jenerał dywizyi Lefebvre na czele jazdy i przedniey straży dywizyi Jenerała Morlat na nieprzyiaciela. Uwiadomił natychmiast otem Xcia Montebello, który znalazł nieprzyiacielskie woysko na 7 dywizyy podzielone i około 45,000 ludzi wynoszące. Prawe iego skrzydło stało z przodu Tudela, lewe trzymało na półtory godziny drogi osadzoną liniią; w cale niedorzeczne rozporządzenie. Arragończykowie stali na prawem skrzydle, woyska Walencyi i Nowey Kastylii w środku, a 3 dywizye Andaluzyyskie, któremi sam Jenerał Castannhios dowodził, na lewem skrzydle. Czterdzieści dział zasłaniały nieprzyiacielską liniią. O godzinie 9 zaczęły się Francuzkie kolonny rozwiiać. Obrano mieysca na uszykowanie 60 dział; niecierpliwość iednak woysk i niespokoyność nieprzyiaciela niedozwoliły usypać batteryy. Xiążę Montebello rozkazał dywizyi Jenerała Mathieu przełamać nieprzyiacielski środek. Jenerał dywizyi Lefebvre przebiegł zaraz z swoią konnicą kłosem przez ten otwor i otoczył z lewey strony prawe nieprzyiacielskie skrzydło. W tey samey chwili, gdy połowa nieprzyiacielskiey linii została tym sposobem przełamana i zaskoczona, uderzył Jenerał Lagrange na wieś Cascante, gdzie znaydowała się liniia Jenerała Castannhios, która nielepiey trzymała się od prawego skrzydła; opuściła bowiem plac bitwy z zostawieniem wszystkich dział i wielu jeńców. Jazda ścigała niedobitki nieprzyiacielskiego woyska aż do Mallen ku Saragosy i do Tarazena ku Agreda. Z zdobytych zostało 7 chorągwi i 30 dział z zaprzągiem i prochownicami; w niewolą zabraliśmy 12 pułkownikow 300 officerow i 3000 żołnierzy, a 4000 Hiszpanow poległo na placu lub utopiło się w Ebro. —— Strata nasza bardzo była nie wielka; mieliśmy tylko 60 ludzi zabitych, a 400 ranionych; pomiędzy ostatniemi znayduie się Jenerał dywizyi Lagrange, którego kula trafiła w rękę. W Tudela znalazły nasze woyska znaczne magazyny. Marszałek Xiążę Conegliano udał się w drogę ku Saragosy. Część nieprzyiacielskiego woyska uciekała do tego miasta, a oderznięte lewe skrzydło uciekało w nieporządku przez Tarazena i Agreda. Xiążę Elchingen, który znaydował się d. 22 w Soria, miał d. 23 przybydź do Agreda, coby gdyby nastąpiło było, żaden człowiek nie byłby z nieprzyiacielskiego woyska uszedł; lecz korpus ten wypoczywał d. 23 i 24 w Soria z powodu wielkiego utrudzenia. Przybył iednak d. 25 dosyć w czas do Agreda dla opanowania będących tam magazynow. „

Dwunasty biuletyn woyska Francuzkiego w Hiszpanii. Z Aranda de Duero d. 28 Listopada.

" W bitwie przy Tudela kazał Jenera

Lagrange woyskom swoim plutonami attakować nieprzyiaciela, i na czele pierwszego plutonu (złożonego z 25 regimentu lekkiey piechoty) uderzył tak dzielnie na nieprzyiaciela, iż za pierwszym naieżeniem bagnetow przełamał 200 Hiszpanow, i drugie plutony nie przyszły iuż do bitwy. Rzadka ta nieustraszonność zatrwożyła i zmieszała woyska Castannbiosa. W czasie tego attaku postrzelony niebezpiecznie został Jenerał Lagrange. D. 26 przeszedł Marszałek Xżę Elchingen przez Tarazena ku Boria. W Tarazena spalili Hiszpanie 60 wozow prochowych. Jenerał Mathieu ścigaiąc nieprzyiaciela przybył d. 25 do Soria, zabieraiąc wszędzie ieszcze jeńcow, których liczba wynosi iuż 5000. Dział iest 37 zdobytych.,,

Odwodowe woysko przy Moguncyi pod Marszałkiem Xciem Valmy (Kellermannem) odebrało rozkaz udania się natychmiast do Bajony.

Dywizye Jenerałow Legrand i Cara St. Cyr, tudzież korpus Oudinota, które w Baireitskim i Wirzburskim kraiu stały, udały się także ku Moguncyi.

Zapewniaią, iż woyska ligi Reńskiey, które przeznaczone były do obozu pod Boulogne, idą także do Hiszpanii.

Pywyższa gazeta dworska umieściła pod artykułem z Anglii, co następnie:

Londyńska gazeta dworska pod d. 8 Października zawiera:

J. K. Mość raczył P. John Heok Frere mianować nayłaskawiey nadzwyczaynym swoim posłem i pełnomocnym ministrem przy Nayiaśnieyszym Królu Katolickim i zalecił mu mieszkać przy naywyższey środkowey juncie Hiszpańskiey.,,

P. Frere popłynął na fregacie Semiramis razem z Margrabią de la Romana do Hiszpanii. Jenerał major Lord Bentinck wysłany pierwey ieszcze był z zleceniami do środkowey junty do Aranjuez. Nim P. Frere d. 24 Października z Koruny do Madrytu odiechał, wydał do tamteyszey władzy podziękowanie za dobre go przyięcie. Kontraadmirał Apodoca oddał d. 2 Listopada Królowi Angielskiemu list wierzytelny, iako sprawuiący interessa powstańcow Hiszpańskich.

Następuiące członki składaią podług pism Angielskich naywyższą Hiszpańską juntę w Aranjuez: Prezydent, Hrabia Florida Blanca; członki z Aragonii: D. Fran. Palafox i Lor Calvo; z Asturyi: D. Melch. de Jovellanos i Marg. de Campo Segrado; z dawney Kastylii: D. Lor. de Quinton i Admirał Valdes; z Katalonii: Mar. de Villel i de Sabazona; z Korduby: Margr. de la Purebia i D. Juan de Dios Rabe; z Estramadury: D. Mar. de Garoy i D. Felix de Ovalle; z Granady: D. Rod. Riquelnde i D. Lais Gines de Salido; z Jaen, D. Seb. de Tocano i D. Castanedo; z Murcyi: tymczasowy prezydent, Hrabia Flor. Blanca i Mar. Villar; z Sewillii: Arcybiskup Loadicea i Hrabia Tille; z Toledo: D. P. de Ribero i D. Garcie de la Torre; z Walencyi: Hr. Contamina i Xżę de Pio; z Majorki i innych wysp środziemnego morza: Tom. de Vize i D. Jos. Tajres.

W Madrycie pozostali Rossyyski Poseł, Baron Strogonow, Nuncyusz Papiezki, sprawuiący Austryackie interessa, P. Genotte, i sprawuiący Amerykańskie interessa.

Z Plimutu donoszą pod d. 23 Listopada, że woysko Marszałka Ney pobite zostało, że Blacke zdobył nazad Bilbao i że nieprzyiaciel od Sarragosy iest odparty. Cudzoziemiec przybyły z St. Ander powiada, iż po potyczce przy Valmaseda, w którey Francuzi pobitemi zostali; zgromadzili się w tak wielkiey licz-

bie, iż B'acke osądził za potrzebne cofnąć się do Reynosa, gdzie d. 11 Listopada przybył. W czasie swoiego cofania ucierał się z Francuzami na przemiany z szczęściem i nieszczęściem. Z Estramadury przybydz miało pod Burgos 22,000 Hiszpańskiego woyska i z Barcelony wyprzeć miano Francuzow.

Doniesienia z Lizbony nic nowego w sobie nie zawieraią.

D. 12 odprawiła się gabinetowa rada, na którey znaydowali się Lord kanclerz, Lordowie Hawkesbury, Castlereagh, Mulgrawe, Canning i Percewal.

W iakim stanie znaydowały się rzeczy w Baltisch Port, czyli Rogerswick, okazuie list następuiący iednego Angielskiego officera, pisany z pod Rogerswick d. 28 Września:

"Rozumiem, iż w krótce przymuszonemi zostaniemy do odstąpienia od zamykania Rossyyskiey floty, ponieważ grożą naszey flocie iesienne burze, gdy tym czasem Rossyyska znayduie się w bezpieczeństwie przeciw wszelkim zamachom. Po przybyciu Admirała Saumarez zostały nieprzyiacielskie okręty tak blisko pod brzegi podciągnione, że są linami przywiązane. Upewniam WPana, iż flota w Rogerswick iest niemniey zabezpieczona przeciw wszelkiemu attakowi, iak floty w Breście lub w Kadyxie, które nie mało kosztuią mozołu naszych kolegow. Tego zdania iest każdy z nas, lubo radby z duszy wesprzeć zamysły czynnego Admirała Saumarez. Pragnął on przypuścić attak, ale przekonawszy się, iż brzegi z obu stron są doskonale ufortyfikowane, i że nieprzyiaciel zabezpieczył się daleko łańcuchami i palisadami przeciw zbliżeniu się naszych palnych statkow do iego okrętow, musiał odstąpić swego zamysłu. Od przybycia naszego ani iedney chwili nie mogliśmy upatrzeć do uderzenia z korzyścią na nieprzyiaciela, i bądź WPan przekonany, iż nie byłby iey nasz waleczny admirał opuścił."

Z Peterzburga d. 16. Listopada.

Nayiaśnieyszy Imperator oświadczył na przełożenie Feldmar: Xcia, Prozorowskiego, Naczelnikowi Moskiewskiego granadyerow regimentu, Jenerał majorowi Xciu Meklenburskiemu i innym Jenerałom za utrzymywanie w dobrym stanie powierzonych ich naczelnictwu regimentow, swoie ukontentowanie.

Dzisieysza gazeta dworska umieściła zaczynu w nadzwyczaynym dodatku doniesienia o woiennych zdarzeniach w Finlandyi, których treść następuiąca:

"Główna kwatera przeniesiona została do Gamle-Carleby.

"Po wypowiedzianym zawieszeniu oręża, wydany został rozkaz korpusowi Jenerała por. Hr. Kamieńskiego, aby się iak naybardziey zbliżył do nieprzyiaciela i groził iego stanowisku.

"Korpus Jenerała porucznika Tuczkow odebrał rozkaz uderzenia na wąwozy za Indensalmi, postąpienia szybko do Pulkila i tym sposobem zaskoczenia z tyłu głownemu nieprzyiacielskiemu woysku.

"Po odebraniu niezawodney wiadomości, iż z Szwecyi przybyły na statkach regiment Dalekarski, odwody regimentow Uplandskiego i Helsingskiego, i milicya zachodniey Botnii, dla wsparcia brygady Jenerała Sandels, puścił się Jenerał Kamieński, stosownie do ogólnego planu, z swoim korpusem w drogę, dla zagrożenia nieprzyiacielowi attakiem i dla wsparcia Jenerała Tuczkow; lecz nim ieszcze doszedł do zamierzonego mieysca, cofnęły się nieprzyiacielskie straże, i warowne szańce, nad któremi Szwedzi całe lato pracowali, i które za niedostępne mieli, dostały się w nasze ręce.

"Ważne to zdobycie winniśmy porusze-

niom korpusu Jenerała Tuczkow, który d. 15 Października o godzin e 1 uderzył na nieprzyiaciela za koś.iołem w Idensalmi. Potyczka ta była uporczywa i krwawa. Nieprzyiaciel maiąc bardzo korzystne stanowisko, wspierał ustawicznie swoią kolomnę świeżem woyskiem z lasu i 4ty nasz regiment przymuszony był cofnąć się nazad do mostu. Ciemna noc położyła koniec bitwie. Szwedzkie woyska, które nadzwyczay wielką stratę w ludziach poniosły, obawiaiąc się powtornego att ku, c fnęły się z wielkim pośpiechem d. 17 w nocy do Wierme. Tym sposobem wszystkie wąwozy od Idensalmi aż do Wierme oczyszczone od nieprzyiaciela zupełnie zostały przez korpus Jenerała Tuczkowa. W powyższey potyczce poległo z naszey strony 4 officerow i 216 żołnierzy; ranionych iest 18 officerow i 459 żołnierzy. Strata nieprzyiaciela iest nierownie większa. My zaś w tem ponieśliśmy nayboleśnieyszą stratę, iż utraciliśmy w tey potyczce godnego Jenerała, J. I np. Mci Jenerała adjutanta, walecznego Xcia Dołgoruki, który na placu bitwy od kuli poległ.

"Kontraadmirał Messejodow don si, iż nieprzyiaciel oddalił się od brzegow Abo.

" Woyskom korpusow Jenerała porucznika, Xcia Bagration i Jenerała porucz. Hr.: Witgenstein, wydany został rozkaz, aby woyska swoie, ponieważ nieprzyiaciel oddalony iest od brzegow, rozłożyli na kwaterach.

"Od Jenerała Tuczkowa nadszedł rapport, iż woyska powierzone iego r zkazom attakowane były przez nieprzyiaciela d. 30 P ździernika przy wsi Kaupinen. Nieprzyiaciel uderzył na brygadę Jenerała Rachmanow z wielką natarczywością; lecz ta po 6 g dzinney walce pobiła zupełnie nieprzyiacielską kolumnę, rozproszyła w lesie i 7 wiorst ią ścigała. Nieprzyiaciel zostawił na placu przeszło 200 ludzi w zabitych. W niewolą zabraliśmy Mej ra Malme, 2 officerow, 4 pod ffi erow i 87 żołnierzy. Z naszey strony zabitych zostało 3 officerow; 4 iest ranionych, a niższego stopnia rachuiemy w zabitych i ranionych do 170 ludzi. „

Z Paryża d 8. Grudnia.

Monit r donosi co nastę uie:

" Wysłany d. 10. Listopada z P rtsmutu do St. Ander brvg, zabrany d. 22 w ostatnim porce został. Oto iest wypis z naleziony ch na tym okręcie gazet A gielskich:

Z Telegrafu pod d. 5 Listopada.

" Wysiadłe do Koruny woyska nasze udać się maią dywizyami po 3000 ludzi do Burgos, gdzie złączą się z wyszłemi z Portug lii woyskami pod Jenerałem Moore. Inne woyska nasze w Portugalii popłyną Tagiem do Ebro, skąd udadzą się do Barcelony. „

Z The Sun pod d. 7. Listopada.

" Naypierwsze wiadomości, których z H szpanii oczekuiemy, będą zapewne bardzo interessuiące; gdyż n e wątpiemy, że nam doniosą o uderzeniu Hiszpanow na Francuzką liniią. Nic łatwieyszego iak powiedzieć, że 200 000 woyska idzie przeciw H szpan i; iesteśmy bowiem przekonanemi, że Bonaparte pomimo wybranego rekruta, pomimo układow iakie m gł w E furcie poczynić, nie ma 200, 000 woyska, któregoby mogł użyć, a chociażby go nawet miał, nie ma iednak sposobow do wyżywienia go w czasie zimowey kampanii w kraiu t k m, iakim iest Hiszpaniia. „

Z Public Advertisser pod d. 10 Listopada.

"Dowiaduiemy się, że 7000 Anglikow odebrało rozkaz do udania się z Malty i S cylii do H szpanii. Pragniemy bardzo, aby to było prawdą, gdyż w Hiszpan i będzie los Sycylii i Włoch rozstrzygniony. Tan więc

wszystkie nasze siły posłane bydź powinny."

Daley zawiera Monitor następuiące doniesienia z Anglii:

Podług Hiszpańskich gazet wszystkie woyska Hiszpańskie wynosić maią razem 194,000 ludzi.

Mowią, że Jenerał Kellerman pogroził Anglikom, iż ieżeli nie przyymą proponowanych warunkow względem opuszczenia Portugalii, tedy Jenerał Junot każe wszystkie będące na Tagu okręty spalić, &c. cofnie się do Elwas, i tym tak się obwaruie, iż potrafi się 60,000 woyska oprzeć.

Margr. de la Romana wydał bardzo mocną odezwę do woysk swoich, w którey wylicza wszystkie starania, które Anglia czyni dla oswobodzenia Hiszpanii.

Admirał i officerowie Rossyyscy zarządzaią w Spithead swoiemi okrętami i żaden nie znayduie się na nich Anglik. W porcie tamteyszem gości więc nieprzyiacielska flota, która może każdego czasu wydać Anglikom bitwę, a przynaymniey musi iey wyrownywać ich flota pilnować.

Posłaniec stanu Shaw powrocił z odpowiedzią Francuzkiego rządu. Nie wiadoma ona ieszcze, ale domyślaią się, że Bonaparte nie wiele trzyma o teraźnieyszych układach o pokoy, kiedy poiechał do Hiszpanii. W rzeczy samey coż o iego rzetelności sądzić można, gdy w chwili, kiedy podał propozycye do pokoiu, nie wstrzymał przynaymniey poty uskuteczniania swoich proiektow, poki nie nadeydzie odpowiedź od naszego rządu. Nie możnaż stąd wnieść, że sam przekonywa się, iż iego propozycye nie mogą bydź przyięte, kiedy przed nadeyściem nawet odpowiedzi przystępuie do wykonania swoich środkow. i

W. kanclerz legii honorowey pozwolił stosownie do rozkazu Cesarza pod d. 25 z Aranda następuiącym Jenerałom przyiąć i nosić zagraniczne ordery: Marszałkowi Xciu Ponte-Corvo Duński order słonia, Jenerałom dywizyi Boudet i Gerard order Duński Danebrog, Marszałkowi Perignon, rządcy Neapolu W. krzyż orderu obu Sycyliy, &c.

Pisma tuteysze wyrażaią: Złechętni rozpuścili w Niemczech pogłoskę, że ięzyk Francuzki będzie urzędową mową w krolestwie Westfalskim. Lecz nie prawda; ięzyk Niemiecki będzie zawsze używany w sprawach rządowych i sądownictwie. W iedney tylko radzie stanu i ministrowskich naradzaniach używaią Francuzkiego ięzyka i w dowodztwie woyska.

Wczoray zaczęto rozbierać wielką wieżą Templu, którey mury przeżyć ieszcze mogły wiele wiekow. Zbudowana ona była w roku 1306 przez komandora Templaryuszow, nazwiskiem Jana Türke, który potźniey iako kacerz spalony został. Inni mowią, iż założona została w roku 1200 przez Huberta, a Türke ią tylko dokończył. Lecz iak sobie bądź, w dawnieyszych czasach służyła na skład broni, potem na archiwa zakonu Maltańskiego, a nakoniec na więzienie w ostatnich czasach wielu sławnych osób.

Nayiaśnieysza Cesarzowa przeniesie się d. 12 do pałacu Tuilleries.

Posągi Portalisa i Tronchera postawione bydź maią w sali rady stanu.

Przez wydany w Medyolanie wyrok pozwolono 3 akademiom Medyolandskiey, Bonońskiey i Weneckiey wysłać po 4 ucsniow do Rzymu, dla wydoskonalenia się w architekturze, malarstwie i rzeźbach. Każdy z uczniow powinien posiadać poprzednicze nauki i skłonność do rzeczonych sztuk. Otrzyma każdy z nich na 3 lata po 5000 lirow.

Z Norembergi d. 12 *Grudnia.*

Wyszłe w Karlsruhe pragmatyczne rozporządzenie względem długow stanu i zaciągać mogących się pożyczek na rzecz W. Xięstwa Badeńskiego zawiera w treści: "Utrzymywanie panuiącego Xcia i iego familii, koszta rządu zastępowane bydź powinny z dochodow kraiu. Panuiący Xżę nie może z tem tylko w nadzwyczaynych potrzebach kraiu, i w widocznem użytku uciekać się do pożyczki, ieżeli zwyczayne dochody na to nie wystarczaią. Powodem do pożyczki bydź tylko może 1) niewątpliwe ulepszenie w kraiu; 2) zaspokoienie przyznanych długow kraiowych, ieżeli tego nagła iest potrzeba i z użytkiem kraiu; 3) w celu uratowania kraiu, Xiążęcia lub iego następcy od grożącego niebezpieczeństwa lub szkody. Długi, które przechodzą przepisaną ilość, nie mogą bydź zaciągane, iak tylko na wydział ministrowstwa skarbowego; nie przechodzące z ś ilości, mogą bydź zaciągane na prowincyonalną kamerę, iednak za zezwoleniem ministra skarbowego. Jako konieczne długi, do których nie potrzeba wspomnioney formalności, uważane są te, które istotnie dążą do ulepszenia kraiu. Dawnieysze długi, które zaciągnione zostały podług przepisow, są za ważne uznane. — Jak tylko długi kraiu przechodzą przepisaną ilość, będzie przez ministrow plan do ich zaspokoienia podany, i poki nie będą zaspokoione, wyznaczony na nie fundusz nie może bydź odmienny. Sprzedanie dóbr skarbowych iest podług dawnieyszych przepisow zabronione. — Prywatne lub szkatułkowe długi panuiącego Xcia nie są długiem kraiowym, i następca nie iest obowiązany płacić ie z dochodow kraiu. — Długi doletnich członkow panuiącey familii, a mianowicie Małżonek lub wdow, są tylko prywatnemi długami. Wexle członkow panuiącey familii bez zezwolenia rządzącego Xcia wydane, nie maią korzyści prawa wexlowego, ale uważane są iako pisma prostego długu.,,

Z Amsterdamu d. 10. *Grudnia.*

Formuią tu teraz boczną gwardyą Królewską z znakomitszey młodzieży. Każdy z zaciągaiących się powinien mieć naymniey 300 zł. h. l. dochodu. Zapisało się iuż przeszło 100 młodzieży.

W nocy na 8 b. m. mieli śmy tu okropną burzą. Woda tak wygorowała, iż niższa część miasta zalaną została i musiano po niey na czółnach pływać. Szkoda w sprzętach, &c. iest bardzo wielka. Przy Schewenigen rozbił się statek, lud iednak uratowany został.

Zmnieyszenie urzędnikow ma szczególniey w ministrowstwie morskim i osad nastąpić.

Z powodu śmierci Arcy Xżny Elżbiety zawdział dwor nasz żałobę.

Z Bajony d 3. *Grudnia.*

Pierwsza dywizya woyska Portugalskiego pod dowodztwem Jenerała Delaborde, stoi w naszych okolicach. Uda się dopiero do Hiszpanii, gdy drugie dwie dywizye nadciągną, które są wkrotce oczekiwane.

Założone w naszem mieście magazyny dla opatrzenia woyska w żywność, są dostatecznie napełnione. Przeszło 6000 wozow przeznaczonych iest do przewiezienia żywności do Hiszpanii, tak iż woysku na niczem zbywać nie będzie.

Codziennie przechodzą ieszcze tędy regimenta z 5go niegdyś korpusu Mortiera do Hiszpanii.

Xżę Abrantu iest tu niebawnie oczekiwany.

DODATEK

DO №. 104

GAZETY KRAKOWSKIEY

W SRODĘ DNIA 28 GRUDNIA 1808.

Rozmaite Wiadomości.

W wielu Niemieckich gazetach znayduie się opis teraźnieyszego stanu woyska królestwa Westfalskiego, który iest bardzo nierzetelny. Podług niego wynoszące iuż 30,000 ludzi woysko ma bydź do 40 000 doprowadzone, z którego 10 000 ludzi iest do Francyi przeznaczonych. Lecz z poniższego opisu poznać można prawdziwy stan woyska Westfalskiego, który lubo ieszcze nie iest uzupełniony, ale będzie do końca bieżącego roku. Z resztą nie słychać, żeby miał bydź nowy rekrut nakazany. Do Francyi ieden tylko regiment lekkiey piechoty pod Pułkownikiem Hamerstein poszedł, za którym iednak maią w krótce poyśdź 4 regimenta i artylerya pod dowództwem przeszłego ministra woiennego, Jenerała Morio.

Stan woyska Westfalskiego: 1 Piechota: 1 batalion grenadyerow gwardyi 1000 ludzi; 4 kompanije strzelcow gwardyi 500; 4 kompanije karabinierow strzelcow 500; 4 regimenta czyli 12 batalionow liniiowey piechoty 8000; 8 kompaniy Weteranow 648 i 8 kompaniy prefektowych straży 400 ludzi; ogółem piechoty 11,048 ludzi; 2 Jazda: 1 szwadron bozney gwardyi 150 koni; 3 szwadrony lekkiey gwardyi 450; 1 regiment lekkiey konnicy 600; 1 regiment kiryssierow 600, i żandarmow 200 koni; ogółem jazdy 2000 koni; 3 Artylerya: 10 kompaniy 1000 ludzi. Razem wszystkiego woyska 14,048 ludzi.

P. Gardanne, pierwszy sekretarz poselstwa do Persyi, wydał w Paryżu dziennik swoiey podroży przez Azyatycką Turcyą i Perssyą w roku 1807 i 1808, z którego następuiący kładziemy wypis:

" Gdy osoby Francuzkiego poselstwa wstąpiły do baszy Nikomedyi, naypierwey uderzyły ich woczy przy bramie dziedzińca zwłoki iednego obwieszonego, drugiego ściętego człowieka. W Erzerum, stolicy sławnego Jussuf-baszy, przystawiono ambassadorom Francuzkiemu i Perskiemu konie nakryte perłami i złotem poszywanemi dywdykami, aby na nich do miasta wiechali. Tu natrafiali na hordy Kurdow, rozbiiaiących karawany; gdzieindziey na pasterzow, godnych dawney Arkadyi, naprowadzaiących obłąkanych podróżnych na prawą drogę. W środku małey Azyi wybiera samowolnie Chapan Oglu niezmierne haracze i każe ludowi szanować się iako monarchę, a Porta nietylko karać, ale nawet nagadnie mu tego nie śmie. Basza Bagdadzki Soliman

odebrał z uszanowaniem przysłane mu od Porty buńczuki; lecz już 120 lat miia, iak iego poprzednicy i on utrzymuią się mimo woli Porty na tem baszostwie. Widzić więc, iż ci baszowie dziedzicznemi są monarchami, którzy przez grzeczność tylko donoszą Porcie o swoim na tron wstąpieniu. Słowem, Azyatycka Turcya znayduie się w tak wielkim bezrządzie, że los, który spotkał państwo Kalifow, grozi państwu Osmanow. Położenie ludow iest podług charakteru baszow rozmaite, i nayszczęśliwsze są te okolice, w których ci satrapi dziedziczne osiągnęli panowanie. Wśród panuiącego barbarzyństwa w tey części świata, widać iednak iesżcze ślady dawnego poloru; lud chętnie przyiąłby dobre prawodawstwo. Perśsya daleko inny wystawia widok: iest to kray dobrze urządzony i nieskończenie polerownieyszy od Turcyi. Dwor iest okazały; ubiory lśną się od dyamentow i złota; chodzi się po złotem tkanych kobiercach lub pięknych mozaikach; kosztowne wonie palą się w kamiennych naczeniach; pokoie są wytryskniącą wodę z marmurowych i porfirowych wazonow chłodzone. Posłuszny bardzo lud poświęca się użytecznem pracom, płaci podatki i dostarcza rekrutow do woyska. To tylko zarzucić można Persom, że nadto długo odbywaią nayważnieysze interessa; nie maią żadnego uszanowania dla kobiet; pod czas audyencyi u wielkiego wezyra klękaią naywięksi nawet panowie; przed królewskim pałacem widać, rownie iak w Turczech wiszące trupy; officerowie Perscy nie umieią czytać, i t. d. Grzeczność Persow iest osobliwsza i prawdziwie wschodnia. Pewnego razu przyszedł do ambassadora Francuzkiego ieden z znacznych panow i przepraszał go, że w Persyi taka panuie niepogoda. Dyplomatyczne konferencye odbywaią się w Teheran przy otwartych drzwiach w przytomności wielu ciekawych. Wschodni nie mogą się przekonać o potrzebie taiemnicy w rzeczach stanu. Kobiety są w Perssyi rownie niewolnicami, iak w innych wschodnich kraiach. Jeden z Francuzow należących do poselstwa, ściągnął na siebie w Tehran uwagę, ponieważ chciał widzieć ogrod iednego seraiu. Kobiety za postrzeżeniem go, wydały okropny krzyk, a niektóre z nich porwały się nawet do broni i chciały do niego strzelić. — P. Gardanne pytał się iednego z panow Perskich, wiele ma dzieci? "Nie wiem, odpowie, lecz zapytay się WPan mojego sekretarza.„ Sekretarz spoyrzał do swoiego rejestru i odpowiedział, że pan iego ma 17 dzieci.„

CENA ZBOŻ

Na targu w Krakowie d. 19 i 20 Grudnia 1808

Korzec Pszenicy	- zł. pol.	52	do	56
— Zyta	- - - - - - — —	39	—	43.
— Jęczmienia	- - - - — —	30	—	33
— Owsa	- - - - - - — —	24	—	25.
— Grochu	- - - - - — —	40	—	44.
— Kaszy iaglaney	- - — —	60	—	64.

W Wiedniu d. 2 Grudnia.

Mieca wynoszące pół korca naszego				
— Pszeniey	- - - zł. pol.	34	do	48.
— Zyta	- - - - - — —	24	—	32.
— Jęczmienia	- - - - — —	19	—	25
— Owsa	- - - - - - — —	17	—	20

DONIESIENIA

C. K. Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie w Galicyi Zachodniey Panu Piotrowi Józefowi i Janowi Mroczkow ninieyszym Edyktem wiadomo czynią, że Pan Jozef Chrościcki o zabranie dóbr Zebraki i Wolka Stańska z kalkulacyą z grosza i ziarna zdać się maiącą, za podniesieniem summy 40.825 zł. pol. 22 gr. przeciwko nim do Sądu tego żałobę podał, pomocy sądowey dopraszał się. —— Gdy zaś te Sądy dla ich niewiadomego mieysca bawienia się, im tuteyszego sądowego Adwokata P. Patockiego za obrońcę z ich szkodą i kosztem ustanowiły, z którym wniesiona sprawa podług przepisaney dla Galicyi Zachodniey

sądowey ustawy prowadzona i ukończona będzie; oni przeto ninieyszym Edyktem napominaią się, ażeby w 90 dniach do dania excepcyi stawili się, i ustanowionemu dla siebie obrońcy dokumenta i dowody swey sprawy oddali, lub innego Adwokata sobie za obrońcę obrali, tego Sądowi wymienili, i to z prawa czynili, co do obrony swey sprawy za użyteczne osądzą, aby sprawy swey nie zaniedbali; gdyż inaczey wszelką szkodę ztąd wyniknąć mogącą, samiby sobie przypisac byli winni. Dan w Lublinie d. 16 Sierpnia 1808 roku.

Michałowski.
J. G. Reinl.
Smetana.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachodniey.
Klimaszewski.

C. K. Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie w Galicyi Zachodniey Pani Petronelli z Osłowskich Oborskiey, P. Kazimierzowi i Alexandrowi braciom Oborskim, tudzież Teressie z Oborskich Potockiey niniejszym Edyktem wiadomo czynią: że P. Adam Szydłowski, w sprawie o pozwolenie detaxacyi dóbr Osłowno z przyległościami w summie 4000 czer. zło: c. s. c. w złocie wyższym obrączkowym Hollenderskim do Sądu tego żałobę podał, i pomocy sądowey doprasza się. —— Gdy zaś te Sądy dla ich niewiadomego mieysca bawienia się, im tuteyszego sądowego Adwokata P. Józefa Potockiego za obrońcę z ich szkodą i kosztem ustanowiły, z którym wniesiona sprawa podług przepisaney dla Galicyi Zachodniey sądowey ustawy prowadzona i ukończona będzie; oni przeto niniejszym Edyktem napominaią się, ażeby na dzień 22 miesiąca Listopada r. b. godzinę 9tą z rana do excepcyi stawili się, i ustanowionemu dla siebie obrońcy dokumenta i dowody swey sprawy oddali, lub innego Adwokata sobie za obrońcę obrali, tego Sądowi wymienili, i to z prawa czynili, co do obrony swey sprawy za użyteczne osądzą, aby sprawy swey nie zaniedbali, gdyż wszelką szkodę ztąd wyniknąć mogącą, samiby sobie przypisac byli winni.

Dan w Lublinie d. 10 Sierpnia 1808.

Jakob Kulczycki.
Smetana.
Rath.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubel. Galicyi Zachodniey.
Klimaszewski.

Z strony C. K. Sądow Szlacheckich Krakowskich Galicyi Zachodniey niniejszym Edyktem do publiczney wiadomości podaie się: iż Franciszek Kwietniewski dnia 10 Grudnia 1800 roku umarł. A ponieważ iego sukcessorowie testamentowi Małgorzata z Buczawskich Załażowska, i córka iey z mieysca pomieszkania wiadomemi nie są; zaczem niniejszemi tychże napomina się, ażeby w przeciągu roku i niedziel sześciu przed tymże C. K. Sądem zgłosili się, albowiem w przeciwnym razie ta ucisłya z ustanowionym już kuratorem Adwokatem Hofowym pertraktowana, i podług § 625 części II. praw cywilnych, gdyby o nie nikt nie dopraszał się, za opuszczoną uznana będzie. Dan w Krakowie d. 8 Sierpnia 1808.

Jozef de Nikorowicz.
Kannamiller.
Mąkolski.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Krakowskich Galicyi Zachod.
Jędrzejowicz.

Ponawia się prożba do Publiczności: Jako będąc skradziony w roku przeszłym W. Puchała przez własnego lokaia na dniu 13 Listopada w dobrach swoich dziedzicznych w wsi Gromadzice w Cyrkule Radomskim leżącey; tak w pieniądzach i kosztach i w fantach to iest dukatow 757, w bankocetlach 58,300 zł. pol. medalią 200 zł. pol. płaszcz granatowy nowy, pasow litych dwa, czapka zimowa z galonem, bielizny sztuk kilkanaście, konia sobolowatego z strzałką na czole małą wartaiącego dukatow 50. Tenże iest wzrostu średniego, włosow czarnych, faworyty i broda żułto zarastaiące, twarzy nieco okrągławey ospowaty, oczy ponurych, nosa średniego, mowi chrapliwie i z wolna, krostv iakieś czyli brodawki po palcach i rękach maiący; tenże mowi nieco po Francuzku i po Niemiecku. Jeżeliby kto takiego człowieka wynalazł i doniosł do Cyrkułu Lubelskiego, nadgrody odbierze 2000 rynskich.

Puchała.

Stosownie do Guberniialnego rozporządzenia dnia 4 p. m. Nr. 49628 wypisuie się konkurs na syndyka przy magistracie Chełmskim na dzień 10 Stycznia 1809 roku z pensyą roczną 400 zł. ryń. Życzący sobie takowego mieysca maią proźby swe zaopatrzyć zaświadczeniami tak z linii sądowey iako też i politycznej i przed wyyściem terminu do urzędu cyrkularnego w Białey podać maią. W Krakowie d. 8 Grudnia 1808.

C. K. Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie w Galicyi Zachodniey niniéyszym Edyktem powszechnie wiadomo czynią, że po zmarłym Ignacym Boniakiewiczu, po którym sukcessya w tym Sądzie pertraktuie się, dziedzictwo między innemi współsukcessorami, także na ni przytomnych z mieysca zamieszkania niewiadomych dziedziców iako to: Brygidę z Boniakiewiczow Dymeokę, Annę z Boniakiewiczow Galewską i Dominika Boniakiewicza spada, i że tym obrońca w osobie Adwokata P. Jana Izdebskiego dodany iest. Dla tego ci nieprzytomni po niegdy Ignacym Boniakiewiczu sukcessorowie niniéyszym napominaią się, ażeby stosownie do prawa kodexu cywilnego części II. w roku i sześć tygodni do tego dziedzictwa zgłosili się i praw swoich dowiedli, gdyż inaczey podług § 624 Codexu cywilnego części II. postąpiono będzie. Dan w Lublinie d. 11 Lipca 1808.

Jakób Kulczycki.

Wolf.

Schnitzer. *Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubel. Galicyi Zachodniey*

Klimaszewski.

Sąd Dominikalny wsi Krowodrze przy Krakowie wszystkim komu o tym wiedzieć należy niniéyszym Edyktem obwieszcza. Ponieważ podniesienie ztiegu wierzycielow do wszystkich dobr ruchomych i nieruchomych w Krowodrzy znaydujących się zadłużonych małżonkow Jędrzeia i Barbary N geiow pod d. 31 Sierpnia r. b. iuż publicznie zostało ogłoszone, i gdy deputacya wierzycieli u Sądu tegoż doprasza ła się, aż by osiadłości tychż zadłużonych małżonkow na zaspokoienie summy 5333 zł pol 25 1/2 gro. rożnym wierzycielom należącey się przez publiczną licytacyą były sprzedane; przeto też osiadłości, to iest 1mo dom tu w Krowodrzy pod Nrm 20 stoiący, przy którym iest przybudowana stodoła z komorą i stodoła o iednym boisku 1980 zł. pol. otaxowane, tudzi ż 2do ogrod z 5 zagonow i 3tio pola orne z 7 zagonow składaiące, a przez 14 staiań ciągnące się, niemniey przymiarek z 8 zagonow składaiący i przez iedne staianie poprzek w polu ciągnące się razem za 800 zł. pol. otaxowane, z którego domu i gruntu tak podatku Monarchicznego, iako też do dworu czynszu, niemniey za dziesięcinę coroczne płaci się 94 zł. pol. 4 gro. 4to Cztery zagony w ogrodzie przez iedno staianie ciągnące się, na 220 zł. pol. otaxowane, t kże 5to Część 4 ról z ogrodem przez 14 staian w 4 zagony ciągnące się na 500 zł. pol. otaxowana, z tych sub Nro. 4to & 5to wyszczególnionych gruntow podatku rocznego i za dziesięcinę 41 zł. pol. 15 gr. płaci się. W Sądzie Dominikalnym tuteyszym wsi Krowodrze w całości [illegible] dnia 9 G[illegible] dnia r. b. lub dnia 3 Stycznia 1809 o godzinie 9tey przed południem, a gdyby w tych [illegible] terminach bezskutecznie sprzedaż ta dla niedostatku i cytantow upłynęła, tedy d. [illegible] 1809 o godzinie 10tey przed południem choć niżey ceny szacunkowey naywięcey daiącemu pod następuiącemi warunkami sprzedane będą: a) Aby każdy chęć kupna maiący przed licytacyą dziesiątą część ceny szacunkowey iako Vadium złożył. b) Aby kupiciel połowę zalicytowaney summy zaraz po uskutecznieniu licytacyi w sądzie Dominikalnym złożył, a drugą połowę resztuiącey summy naydaley w 3 miesiącach od dnia uskutecznioney licytacyi do depozytu tuteyszego Sądu wypłacił. c) W przypadku, gdyby kupiciel kondycyi pod lit. b) położoney nie dopełnił, tedy na iego expens nowa licytacya przedsięwzięta zostanie. — Wszystkich zatym chęć kupna maiących na wyżey wyrażonym mieyscu dniu i godzinie zaprasza się; zostawuiąc wolność każdemu akt detaxacyi w Registraturze tuteyszey Jurysdykcyi przeyrzeć. — Hypotekowani zaś wierzyciele, albo prawo zastawu maiący napominaią się, ażeby nie czekaiąc osobnego pozwu, stosownie do dekretu nadwornego ddto 22 Sierpnia 1797 praw swoich pilnowali i długi swoie tym pewniey zaayktowali, gdyż inaczey ani wierzyciele, ani kupuiącego patrzyć, tylko satysfakcyi swoiey z reszty summy wylicytowaney poszukiwać mogą.

J. Siekierski.

Przez Sąd Dominikalny wsi Krowodrzę. Dan w Krowodrzy d. 8 Listopada 1808.

Roman Hubicki Aktuaryusz.